

педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки, 2019, Вип 155. С. 304-307.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДОТРИМАННЮ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Тетяна Васютіна,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна*

Юлія Суюндукова,

*магістрант 1-го року навчання,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна*

В умовах реформування вищої ланки педагогічної освіти виникає потреба у реалізації усіх нормотворчих документів з організації підготовки майбутніх фахівців, зокрема у дотриманні ними норм академічної доброчесності. Дане поняття у фахових джерелах тлумачиться як «усвідомлення культури поведінки в академічному середовищі та вміння чесно діяти у ньому відповідно до встановлених етичних норм; поважати наукові здобутки колег» (Е. Льофстр, Т. Тротман, М. Фурнарі, К. Шепард) [1]. Категорія академічної доброчесності є багатовимірною. Тому, втілюючи її в процес підготовки кадрів, слід розглядати дану дефініцію у таких напрямках: відповідність фундаментальним цінностям; інструментарій її забезпечення; формування у здобувачів освіти культури академічної доброчесності. Тому, вкрай важливим є усвідомлення потенційних внутрішніх та зовнішніх чинників, які зумовлюють академічну нечесність, у першу чергу: моральних, соціально-інституційних, економічних та освітньо-виховних. З'ясування причини їхнього походження дає можливість керівництву та викладачам розробити та втілити дієві механізми забезпечення

академічної доброчесності у ЗВО.

У цьому зв'язку *метою* дослідження є розкриття особливостей навчання студентів спеціальності «Початкова освіта» дотриманню відповідних норм та принципів академічної доброчесності у процесі їх фахової підготовки.

Здійснюючи дослідження у даному напрямі, встановлено, що навчання в закладах вищої освіти буде дійсним за умови дотриманням фундаментальних цінностей доброчесності, висвітлених у таких нормотворчих документах: Європейській хартії дослідників, Європейському кодексі дослідницької доброчесності, Законі України «Про освіту», Законі України «Про вищу освіту», Законі «Про авторське право і суміжні права» тощо. Значна кількість університетів, в тому числі і наш, розробляють та затверджують власні «Положення про запобігання академічного плагіату», які декларують базові принципи академічної доброчесності [4-7].

Підготовка майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності в умовах реалізації вказаного вище положення є одним із пріоритетних напрямів діяльності НПУ імені М.П. Драгоманова. Вважається некоректним карати студентів чи накладати на них стягнення за академічний плагіат перед тим, як вони пройдуть навчання і опанують правила академічної етики, зокрема, використання інформаційних джерел. Дотримання норм та принципів академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає як самостійну реалізацію мети та завдань своїх наукових розвідок, так і наявність точних посилань на використані джерела, особливо якщо у тексті є запозичення [3].

На факультеті педагогіки та психології засвоєння правил академічної доброчесності відбувається під час вивчення магістрами дисципліни «Академічне письмо», бакалаврами – «Основ психолого-педагогічних досліджень у початковій школі». Паралельно з ними (або до початку вивчення вказаних дисциплін), культуру академічної доброчесності формують у студентів наукові керівники курсових робіт з психології, дидактики та теорії виховання, фахових методик. В ідеалі, діяльність з навчання майбутніх учителів-початківців дотриманню норм академічної доброчесності у освітньому

процесі ЗВО бажано планувати на перші семестри підготовки фахівців. Це може бути окремий курс чи наскрізний модуль в дисциплінах або як позакредитна дисципліна у навчальному плані підготовки бакалаврів. До того ж, майбутні вчителі є активними членами наукових гуртків факультету, студентського наукового товариства університету, учасниками конференцій, форумів тощо. Відповідно і у цьому напрямі роботи вони мають можливість самостійно та за участі наукових керівників формувати у себе культуру академічної доброчесності та вправлятися у дотриманні відповідних норм та принципів.

Таким чином, академічна доброчесність як показник особистої культури студента або ж молодого вченого, потребує цілеспрямованого формування з перших семестрів навчання у ЗВО з початком написання перших наукових робіт та публікацій.

Ключові слова: академічна доброчесність, підготовка майбутніх учителів.

Джерела:

1. Brick, Jean. Academic Culture: A Student's Guide to Studying at University. Macmillan Education Australia, 2009.
2. Gray A. The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution. 2016. URL : <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution/>
3. Harvard University Graduate Design School. Academic Conduct Policy. URL : <http://www.gsd.harvard.edu/resources/academic-conduct/>
4. The European Charter for Researchers. URL : <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/charter/european-charter>
5. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>
6. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
7. Закон України «Про Освіту». URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>